

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA. KNAPIJEVA ULICA ŠTEV. 1 TELEFON 53-22 DO 53-28. KOPIRSI SE NE VRAČAJO. IZHAJA VSAK DAN RAZEN PONEDELJKA

SLOVENSKI POROČEVALEC

INŠERATNI ODDELEK LJUBLJANA TELEFON 38-32 38-33 POSTNI ČEKOVNI RACUN LJUBLJANA ŠTEV. 6-90601-1 OGLASI PO CENIKU MESEČNA NAROČNINA 45 DIN

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Osvobodilna fronta bo dosegla jutri novo zmago

Na predvolivnih sestankih so organizacije Osvobodilne fronte okrepile in pomnožile svoje vrste. Sprejele so načrte in sklepe za nadaljnje politično, gospodarsko in kulturno delo

Pri volitvah Osvobodilne fronte moramo ponovno pokazati enotnost našega naroda v okviru naše Osvobodilne fronte. To enotnost moramo pokazati tako proti našim sovražnikom in nasprotnikom v notranjosti naše dežele kakor tudi proti našim sovražnikom in nasprotnikom zunaj po svetu. Cim bolj bomo enotni, tembolj nas bodo spoštovali.

Ustvarjamo težko industrijo predvsem zato, ker hočemo postati samostojni in svobodni gospodarji na lastni zemlji. Brez težke industrije tudi ne more biti lahke industrije, ki bi proizvajala naše vsakdanje potrebščine. Hočemo imeti svojo industrijo, da bi bilo naše kmetijstvo bolj mehanizirano, da bi naše delo opravljali stroji, da bi delali bolj lahko, da bi imeli več časa za svojo vzgojo in za bolj kulturno življenje.

Graditi socializem ni lahko. Ni bilo to lahko za Sovjetsko zvezo, pa tudi ni lahko za nas, ker gradimo nekaj povsem novega, kar ustvarja boljše življenje za skupnost. Če bo skupnosti dobro, bo dobro tudi vsakemu posamezniku. Ko pa gradimo pri nas socializem, naj vedo vsi, da pomagamo s tem posredno ali neposredno pri graditvi socializma tudi drugod na svetu.

Naša pot mora iti samo naprej. Od nje nas ne bo odvrnil nihče, pa naj bo oblečen bodisi v duhovniško obleko, naj ima na glavi cilindar ali naj nosi frak, naj se imenuje kakor koli, pa četudi nastopa v imenu Informbiroja.

Maršal Tito, ki usmerja naše delovno ljudstvo k socializmu, dela prav to, kar je delal v Sovjetski zvezi Stalin.

Pri nedeljskih volitvah pokažimo zunanji in notranji sovražnikom, da so naši ljudje enotni, da so pripravljeni na vse žrtve zato, da bi res prišli do lepšega življenja, da bi mogli pomagati, da bi se pričel graditi socializem med vsemi narodi sveta. V nedeljo pojdemo 100 odstotno na voliče v imenu našega naroda, v imenu blaginje našega ljudstva, v imenu našega voditelja maršala Tita.

Iz govora tov. Ivana Regenta na predvolivnem zborovanju v Ljubljani.

Ljubljana, 4. marca. Vrste Osvobodilne fronte rastejo, tako govore poročila. Ljudstvo vidi v OF tisto močno in enotno vseljudsko organizacijo, ki bo pod vodstvom Komunistične partije uresničila njegove upravičene težnje in ga privedla v socializem in boljše življenje. V krškem okraju so v teh dneh sprejeli 500 novih članov v OF. Iz Grosuplje poročajo, da so izdali že 300 novih legitimacij, v Trebnjem so sprejeli 60 novih članov. Najbolj pa se je po-

Na predvolivnih sestankih v Ljubljani ustanovljajo frontne brigade

Frontovci II. volivne enote terena Kotečje so imeli 24. februarja svoj volivni sestanek. Sestanka so se udeležili tudi invalidi iz Invalidskega doma. Na predvolivnem sestanku so ustanovili brigado z 11 frontovci, invalidi pa brigado z 20 člani, ter se zavezali, da bodo za volitev formirali še eno brigado z 10 člani.

Na terenu Stan in dom na Viču so na predvolivnem sestanku posamezni frontovci že sprejeli obveznosti za letošnje prostovoljno delo. Tako bodo na primer tovarišice Valerija Zemljak, Franciška Starin in Marija Rubin letos opravile po 300 prostovoljnih ur, Zinka Gabrček, Franc Ukmar, Ljuba Urbančič, Emil Mikulš, Janez Bratuša, Vahen in Dovečar po 100 ur, pet tovarišev pa je sprejelo obveznosti za 50 ur. Skupno bo teren opravil 18.000 prostovoljnih delovnih ur.

Na zadnjem predvolivnem sestanku so se frontovci terena Polje pogovorili o svojih bodočih nalogah o prostovoljnem delu itd. Napovedali so tekmovalno tereno Vevče v izvedbi priprav za volitve. Tekmovali bodo, kateri teren bo prej zaključil volitve, kateri bo 100% izvedel volitve in kateri teren bo zajel več frontovcev v prostovoljno delo in frontne brigade.

Na predvolivnem sestanku so frontovci terena Kozarje sprejeli svoj plan za delo v letošnjem letu in so ga že tudi začeli uresničevati. Takoj so sestavili prvo delovno brigado samih strokovnih mojstrov. Prijavilo se je 25 mizarjev, tesarjev in zidarjev. Izdelali so že tudi plan za delo te brigade. S pripravljenimi bodo vključili v brigado toliko brigadirjev, da bo lahko brigada delala v dveh izmenah. Kozarčani niso ostali samo pri načrtu. V nedeljo je že delala prva skupina te brigade — 18 zidarjev. Delali so pri dograditvi kulturnega doma, v katerem je sedaj zgrajena samo dvorana, ostale prostore — terenski pisarno, frontni koteček, zadržno poslovalnico pa bodo zgradili letos. Za ta dela so že pripravili 5955 kg cementsa in mavca, 4 kubike peska; nakopali so že precej ilovice, iz katere bodo sami izdelali opeko. Letos je prostovoljno delalo v Kozarjah že 95 članov OF, ki so opravili že 785 prostovoljnih delovnih ur.

Frontovci 19. terena rajona I. so na svojem predvolivnem sestanku sprejeli med drugim obveznost, da bodo skrbeli za spomenik padlih borcev v Ciril Metodovi ulici in da bodo nadaljevali s prostovoljnim delom pri gradnji stanovanjskega bloka na Ambroževem trgu ter pri preureditvi doma igre in dela v Strossmayerjevi ulici, ki ga bodo dokončali najkasneje do 1. junija. Uredili bodo tudi otroško igrišče. V tem letu bodo opravili 5000 prostovoljnih delovnih ur.

Z zborovanja Osvobodilne fronte rajona I. na katerem je govoril tovariš Ivan Regent, so poslali frontovci namestnikom zunanjih ministrov v Londonu resolucijo, v kateri pravijo med drugim:

Ugotavljamo, da ne moremo priznati sedanjo avstrijsko jugoslovansko mejo kot pravično. Zahtevamo, da se izvedejo popravki meje, kakor jih predlaga jugoslovanska delegacija in da se

njih rok. Frontovci bodo delali pri novih zgradbah, samoiniciativno pa bodo pridobivali material tudi iz ruševin. Po nekaterih terenih so se zavezali, da je treba poživeti frontni študij.

Posamezni tereni so si napovedali tekmovalno v čim lepši okrasitvi voličev, v izvedbi volitev, v udeležbi na voličih že v dopoldanskih urah, v tehničnih pripravah na volitve.

V predpripravah sodelujejo množično organizacije zlasti AFZ in mladina, ki je pomagala tudi pri volivnih imenikih.

V Bistrici nad Tržičem so žene dale pobudo za živinorejsko ekonomijo

V nedeljo je bil v Kranju okrajni plenem odbora OF. Na plenumu so delegati s posameznih krajev dajali poročila o delu fronte v svojih vaseh. Delegatka iz gorske vasi Bistrice nad Tržičem je takole prikazala delo Osvobodilne fronte v njihovi vasi: »Naša vas je siromašna. V vasi je le malo moških, zato smo sklenile žene, da si izboljšamo življenje. Združili smo naše pašnike in začeli z živinorejsko ekonomijo.«

Na plenumu je mestni odbor OF Tržič napovedal tekmovalno vsem mestnim in krajevnim odborom za udeležbo in hitrejšo izvedbo volitev ter pri ureditvi voličev.

Na Primorskem so na predvolivnem sestanku frontovci sprejeli obveznost, da bo pri graditvi zadržnega doma vsak delazmožen član OF opravil 8 prostovoljnih delovnih ur na mesec. Po sestanku je šlo takoj 20 frontovcev delat na zadržni dom. Na predvoliv-

Volitve morajo biti izraz pripravljenosti za še močnejšo prepričanost v pravilnost naše poti in za podvojene napore, da čim hitreje zgradimo našo socialistično domovino.

Organizacija Ljudske fronte Čakovca je med najboljšimi v LR Hrvatski

Med najboljšimi frontnimi organizacijami Hrvatske je organizacija v Čakovcu, ki je na II. kongresu Ljudske fronte Hrvatske dobila priznanje in nagrado. Lani so v vseh sedmih blokih sprejeli mnogo obveznosti: graditev zadržnih domov, delavskih stanovanj, izkop nove struge za potok Letošnji plan je veliko večji od lanskega. Posebno pozornost so posvetili idejno-političnemu in kulturnemu delu. 34 marksističnih krožkov, 100 bralnih skupin, 115 poljudno znanstvenih predavanj, 125 političnih konferenc in 260.000 prostovoljnih delovnih ur — to je obveznost frontovcev Čakovca za letošnje leto. Delali bodo pri regulaciji Trnave, pri gradnji fizkulturnega stadiona, zgradili bodo 5 stanovanjskih poslopj, zadržni dom v petem bloku, poslopje mestnega partijskega komiteja in uredili dom igre in dela.

Zagrebski frontovci so 1. marca začeli z delom

1. marca so zagrebski frontovci začeli izpolnjevati svoje obveznosti pri lokalnih delih v svojih rajonih. Frontovci II. rajona delajo pri gradnji 19 stanovanjskih hiš z nad 200 stanovanji. Vse priprave na tem gradilišču bodo opravljene s prostovoljnim delom. Začeli so že graditi železniško progo do samega stavbišča. Frontovci II. rajona delajo prav tako pri urejanju in razširjenju parka na Ribnjaku, tako da bo Zagreb imel velik park v centru mesta. V IV. rajonu so začeli frontovci urejati drevede. V III. rajonu urejajo otroška igrišča in parke. Delovne brigade V. rajona odvažajo material porušene tramvajске reznice, kjer bodo začeli urejati nove razstavne prostore zagrebskega velesejma. Ta

1,187.022 ur za Fronto

Ljudska fronta požeskega okrožja bo imela letos veliko dela pri dograditvi novih šol in zadržnih domov in pri pripravljavanju gradbenega materiala. Po letošnjem planu bodo reguliral reko Skrapeža, zgradili nove ceste in popravili stare, elektrificirali vasi in pogozdili 332 ha. Tako bodo frontovci požeskega okrožja dali pri delu 1,187.022 prostovoljnih delovnih ur v vrednosti 9,496.176 din.

Pomladanska setev -- z okrožnicami?

Odkar je član Politbiroja CK KPJ tov. Kardelj napisal v »Komunistu« znan članek o nujnosti razvoja kmetkega zadržništva pri nas in nakazal pot, po kateri mora ta razvoj, da bo zdrav in trden, se na vseh kongresih, plenumih in sestankih naše Partije in Fronte razpravlja največ o tem, kako bi slehernega kmeta pripravili o prednosti zadržnega kmetovanja pred posamičnim kmetovanjem. Trudimo se, kako bi kmeta brez siljenja pripravili, da bi zapustil siar in prešel na novo pot s trdnim prepričanjem v srca, da je ta pot, ki mu jo kaže Partija in Fronta, res edino pravilna pot. Sklepi teh razprav se uresničujejo. Sadovi tega dela se že kažejo. Gibanje kmetov za vstop v zadrage letos mogočno narašča.

Naš kmet prav dobro vidi junaško borbo delavcev, vidi njihove uspehe, vidi nove tovarne, elektrarne, železnice in druge naprave, ki dvigajo naš gospodarstvo in ga bistveno preobrazujejo. Zato mu ni prav nič tuja naloga, da je treba za naraščajoče število delavstva pridelati več žita, mesa, masti, vrtnin, za nove tovarne pa več industrijskih rastlin, živalskih kož, volne in drugih pridelkov. Ko sta Partija in Fronta pozvali kmete v borbo za dvig hektarskih donosov, so se odzvali neštetni in dosegli že v prvem letu prav nepričakovane uspehe. Dovolj je, če gremo danes na Ljubljansko polje ali če prehodimo ravnilo Prekmurja, pa bomo videli, kako je ogromna večina kmetov skrbno preorala svoje še ne posejane njive, ker je pravilno razumela poziv našega vodstva, da je treba več pridelati. Enako nas bo o tem prizadevanju prepričalo veliko zanimanje za apnenje tal z muljem, ki so ga dale na razpolago sladkorne tovarne.

Vse to nam kaže, da je velika večina naših kmetov že napravila prvi korak na novo pot in da v njih vedno bolj dozoreva veliko spoznanje o moči skupnosti pred slabostjo posameznika. To razpoloženje je treba ob vsaki priložnosti bolj in bolj dvigati. Priprave za bližajočo se pomladansko setev so najbolj neposredna taka priložnost. Ko kmeta uvajamo v plansko gospodarjenje, ko mu kažemo, kaj je bistveni pomen setevnega plana, ko ga pridobivamo za iniciativno sodelovanje, ko organiziramo delovno pomoč za tistega, ki je v delovnih težavah, ko mu pomagamo do kakovostnega semena, do umetnih gnojil in podpiramo vsa njegova prizadevanja, da bi povečal pridelok, dvigamo njegovo zavest o nujnosti in koristnosti skupnega dela. Vzvajamo ga dejansko za novo pot. Vaški sestanki, ki razpravljajo do podrobnosti o setevnih nalogah, zbujejo iniciativno posameznih kmetov in razkrinkavajo spekulantske namere vaških bogatinov, so najboljše šola za korak naprej na poti v zadržništvo.

Poročila kažejo, da nekateri okrajni aktivisti te značilnosti letošnjih priprav za pomladansko setev niso razumeli in da se zato dostoj niso dovolj pripravljali nanje. Se vse preveč je po naših okrajnih kmetijskih poverjenstvih in po zadržnih vezeh takih aktivistov, ki sta jim okrožnica in pismeni nalog edino spreprečevalna sredstva. Ljudski odbori in kmetijske zadrage pa so prepuščeni sami sebi in izpeljejo naloge, ki so jih brali v okrožnicah, po svoje. Zal, le preprosto zopet z zgrešenimi ukrepi.

Pozanimali smo se, kako je s setevnimi pripravami v okraju Ljubljana - okolica. Do konca februarja se niso sestavili okrajne setevne komisije. Kmetijsko poverjenstvo zaradi tega nima pregleda, ali po vaseh kmetje razpravljajo o setevnih nalogah. Namesto da bi si že davno izdelali plan, kako bodo sklicali sestanke po vaseh svojih krajevnih odborov in določili za vsak tak sestanek, kdo z okraja ali pa z okrajne zadržne zveze se ga udeležijo, čakajo in odlašajo, kakor da bi pomladanska setev ne bila že pred vrati.

Ljudskim odborom so poslali nalog, naj pregledajo, ali je kje nevarnost, da zemlja ne bo obdelana. Nekateri ljudski odbori (n. pr. Skofljica, Smartno pri Litiji), so ta nalog izpolnili tako, da so postavili posestvom, pri katerih je bila nevarnost najbolj otipljiva, skrbnika ali pa so dali zemljo v najem. Ne trdimo, da taki ukrepi niso upravičeni, toda vse je bilo napravljeno po birokratski poti. O nevarnosti, da zemlja ne bo obdelana, se ni razpravljalo na množičnih sestankih. Zato sovražna prišepetavanja ost takih ukrepov hitro obrnejo drugam in begajo poštene kmete.

Večina odborov, ki smo jih obiskali, živi v prepričanju, da pri njih ljudje niso stakniti in je v tem neborbenem zadovoljstvu uverjena, da o tem sploh ni treba razpravljati. Vse to je posledica pasivnosti okrajnih aktivistov, ki bi morali z osebnim sodelovanjem na vaških množičnih sestankih vsem kmetom v vasi pravilno razložiti pomen takega množičnega in skupnega pregleda in ukrepov. Zato se tudi nikjer ne organizira delovna pomoč malim kmetom, češ, saj pri nas ni izkoriščanja, mi smo vzajemni in si drug drugemu pomagamo. Ta spekulantska gesla velikih kmetov obvladujejo ljudi, ker jih okrajni aktiv ni že od vsega začetka prepričal in onemogočil.

Krajevni odbori še nimajo popolnih setevnih planov, temveč samo predpise, koliko morajo pridelati sončničnega in bučnega semena, semen oljne repice ter lanu. Kmetijskim zadržam, ki sklepajo pogodbe za pridelovanje teh semen in lanu, se nudi premalo pomoči in se zato s strani ne razvija zadovoljivo. Organizaciji lokalne zamenjave in oskrbe s semeni je iz istih razlogov bolj malo sledu.

S poljevo počasnostjo napreduje organizacija zadržnih ekonomij. Cepur ima okraj v planu, da bo letos ustanovil 25 takih ekonomij, ne deluje doslej še nobena. Ni pa treba posebej poudarjati, kako važno je, da bi se take ekonomije ustanovile prav sedaj ob pripravah na pomladansko setev. Po vaseh okraja Ljubljana - okolica je že precej kmetov, ki so že pripravljene vstopiti v obdelovalno zadrage. Razni objektivni razlogi pa jim to preprečujejo. Zadržne ekonomije bi lahko marsikje zmanjšale te ovire, ker bi ustvarile tisto socialistično ognjišče v vasi, ki bi se mu kmetje radi pridružili.

Kljub pasivnosti okrajnega aktivista ne nekateri krajevni odbori marljivo pripravljajo na pomladansko setev. Zlasti so agilni v Dolu, kjer so o vseh nalogah razpravljali na množičnih sestankih in kjer pravilno povezujejo setevne naloge s sklepjanjem gdkupnih pogodb, s sestavi raznih oddajnih planov itd. Z osebnim prepričanjem so sedaj pospešili tudi gradnjo zadržnega doma in pridobili za sodelovanje dve vasi, ki sta se doslej zdeli najbolj nepristopni. V Smartnem pri Litiji so začeli sklepati pogodbe za strojno oranje in so kmetje že prijavili 38 hektarjev zemlje za obdelavo s traktorjem. Sklepanje pogodb za pridelovanje sončnic in bučnic bolj počasi napreduje. Dostoj se sklenili pogodb le približno za tretjino predvidene količine. V Smartnem se zelo pozna, da je kmetijska zadruga v pospeševanju kmetijstva zelo nedelavna.

Na Skofljici je odbor že razpravljal o setevnih nalogah, množičnih sestankov pa še niso imeli. Mlada obdelovalna zadruga v Vrbljenih pod Krimom se na setev skrbno pripravlja. V zameno za semenski komprij je dala obdelovalni zadrugi v Zapolju seno. Vse svoje 80 hektarjev veliko posestvo bodo zadržniki sami preorali, ker imajo 8 parov konj. Med tem pa hitijo, da bi čim prej dokončali zadržni dom v vasi, da tako ustvarijo bodoče središče vasi. Zadržniki se zavedajo, da vsi vaščani pozorno opazujejo njihovo delo in da je prav od njih odvisno, v kakšnem času se bodo povežali z njimi in trdno socialistično skupnost.

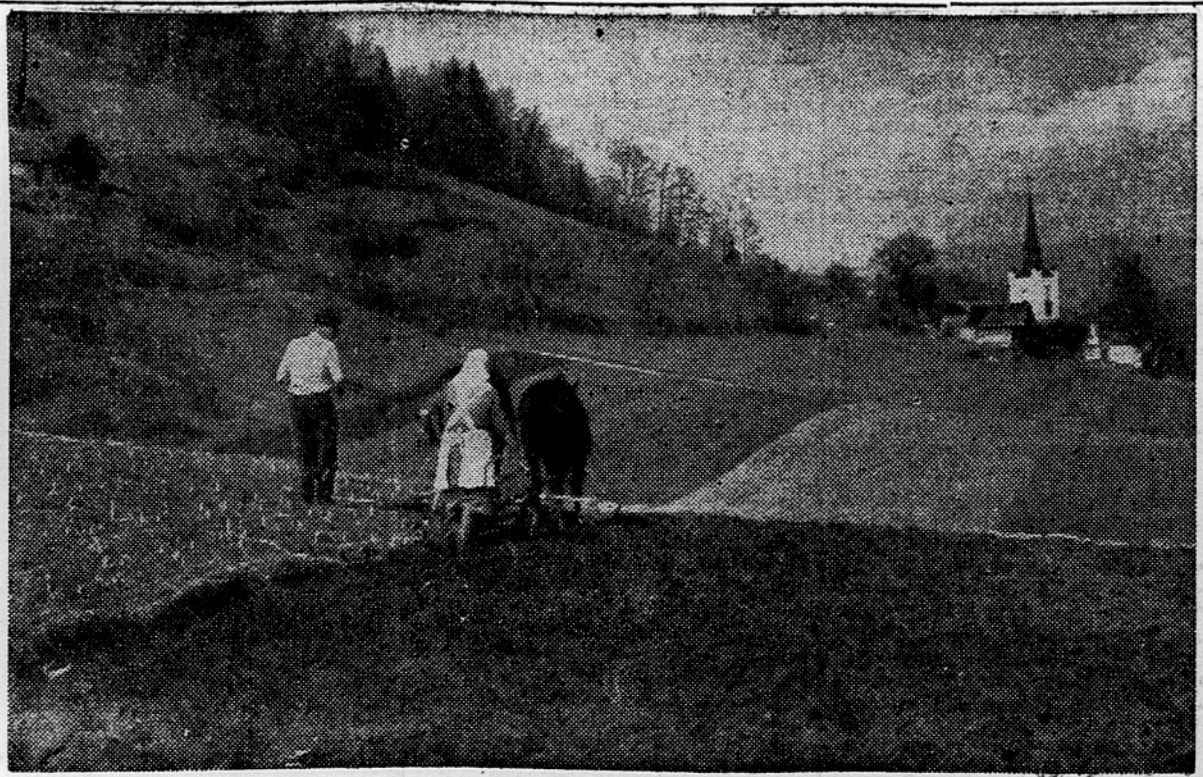
Z veliko pozornostjo opazujejo kmetje tudi delo raznih industrijskih ekonomij. Povsod sliši kritiko, da sta »Megrada in »Uniona lani zelo slabo skrbeli za svoji ekonomiji in da sta s tem napravila kaj malo uslugе socialistični misli po izanskih vaseh. Na pomladansko setev se letos zlasti marljivo pripravljajo ekonomija kmetijskega ministrstva v Plešivici. Med tem, ko je lani imela še mnogo zemlje v prelozju, je letošnje zimo vso preorala. Pripravljajo tople grede, opremljajo se s stroji in orodjem. Zidali bodo večje stajnjake, že sedaj pa imajo precej lepe goveje živine. Če se jim bo posrečilo rešiti pravačasno vprašanje zadostne delovne sile, bo ta ekonomija letos postala vzorno kmetijsko socialistično posestvo.

O setevnem planu so razpravljali vsaj delno tudi že v Notranjih goricah Kmetijska zadruga je v Notranjih goricah še dosti delovna, čeprav bi lahko bila zlasti v pospeševanju kmetijstva še bolj iniciativna. Strojni osek ima že več strojev, s katerimi lahko koristi skupnosti.

Tako je v okraju Ljubljana - okolica. Morda je kje še kateri krajevni odbor, ki ga nismo utegnili obiskati, pokazal večje zanimanje za priprave na pomladansko setev. Bistveno pa to slike ne spremeni. Ta slika nam pove, da okrajni ljudski odbor do danes še ni izpolnil svoje naloge. Prav tako ga v tem nista podprla okrajna zadržna zveza in okrajni politični aktiv. Premalo se je zavedal svoje velike odgovornosti, in to ne samo za organizacijo pomladanske setev kot take, temveč preko nje tudi za delo pri socialistični preobrazbi naše vasi.

Vse, kar smo ugotovili za okraj Ljubljana - okolico, bo veljalo tudi za druge naše okraje, kakor Trbovlje, Mozirje, Kočevje, Ilirsko Bistrico, Crnomelj, Poljane in Maribor - mesto, ki do konca februarja se niso sestavili okrajnih setevnih komisij. Vprašanje pa je tudi, koliko so že začele delati komisije tistih okrajev, ki so jih že sestavili. Kaže, da so doslej še najbolj delavni okraji Idrija, Celje, Ljubljana - mesto in Murska Sobota, ki že organizirajo sestanke po vaseh.

Mrzli vetrovi so zavrlj prehitvejajoči korak letošnje pomladi. Tako imajo še vsi okrajni možni, da svoje pomanjkljive priprave popravijo, vsaj v najnujnejšem. Sedaj pa je res skrajni čas, da se vsi vasi in tako izpolnijo setevne naloge, ki so jim bile postavljene v tem za naše kmetijstvo tako važnem razdobju.

Marinovan iz Mirna na Dolenjskem sta že 29. februarja orala za ovce

Konferenca sa mirovno pogodbo s Avstrijo

Zahodne velesile vztrajajo na svojem nepravilnem stališču

London, 3. marca. (Tanjug) Na današnji seji namestnikov zunanjih ministrov je sovjetski veleposlanik Zarubin, ki je predsedoval seji, sporočil, da je generalni tajnik Sveta namestnikov zunanjih ministrov prejel odgovor avstrijskega zunanjega ministra dr. Gruberja na zadnjo izjavo pomočnika zunanjega ministra FLRJ dr. Aleša Beblerja. Ker ni bilo časa, da bi Gruberjev odgovor prevedli in izročili namestnikom, je Zarubin predlagal, naj se seja odloži. Delegati Združenih držav Amerike, Velike Britanije in Francije niso pritrtili predlogu delegata ZSSR ter so nadaljevali razpravljanje o petem členu osnutka mirovne pogodbe, ki govori o avstrijskih mejah. Delegati zahodnih sil so vztrajali na svojem prejšnjem stališču, češ da so pravice slovenskega prebivalstva v Avstriji dovolj zaščitene z obstoječimi jamstvi.

Navzlic temu, da nimajo koroški Slovenci in gradiščanski Hrvati nobenih pravic, so delegati zahodnih sil izjavili, da sta člen 5. senzermske pogodbe in člen 7. osnutka mirovne pogodbe za Avstrijo zadostno jamstvo, da bodo nacionalne in druge pravice koroških Slovencev spoštovane.

Jugoslavija štiti osnovne pravice koroških Slovencev

Celovec, 4. marca. (Tanjug) »Slovenski vestnik«, glasilo koroških Slo-

vencev, piše v zvezi z novim predlogom vlade FLRJ glede rešitve vprašanja mirovne pogodbe z Avstrijo, da je pokazala Jugoslavija s tem predlogom doslednost in načelnost v zunanji politiki, hkrati pa je razkrinjala vse, ki ne želijo, da bi prišlo do sklenitve mirovne pogodbe z Avstrijo ter pravičnega miru. List podarja, da štiti vlada FLRJ s tem predlogom osnovne interese in pravice slovenskega prebivalstva na Koroškem.

Pisec članka poudarja nato, da vlada FLRJ ne odstopa od upravičenih teritorialnih zahtev nasproti Avstriji, hkrati pa dela na to, da bi bili koroški Slovenci na avtonomnem področju ter Slovenci in Hrvati izven tega področja zaščiteni pred germanizacijo in nasiljem, ki ga izvajajo avstrijske oblasti.

Casopis ugotavlja na koncu, da bi vsaka zavrnitev predlogov vlade FLRJ Jugoslavije pomenila, da vodi avstrijsko vlado težnja za uničenjem slovenskega in hrvaškega prebivalstva v Avstriji in da hoče namenoma ovirati sklenitev mirovne pogodbe na škodo avstrijskega ljudstva.

Znani nacist Steinacher je ekspert ministra Gruberja

Celovec, 4. marca. (Tanjug) Avstrijsko časopisje je priobčilo vest, da je bil znani nacist in pisec protislovenske knjige »Zmaga v nemški no-

čie Hans Steinacher določen na posvetovalju avstrijske ljudske stranke v Celovcu za kandidata za bližnje parlamentarne volitve. Steinacher ni kot zaupnik stranke glede vprašanja Slovenske Koroške samo ekspert stranke, temveč kot tak tudi ekspert ministra Gruberja.

Steinacher se je preselil iz nemškega dela Koroške v Slovensko Koroško, potem ko su mu društva za germanizacijo tega ozemlja kupila veliko posestvo pri Miklavčevu. Poleg krvnika Mayerja-Kaibitscha je bil najvidnejši germanizator in sovražnik koroških Slovencev. Hitler ga je že pred vojno imenoval za vodjo urada za Nemce v tujini in s tem za vodjo vseh petokolonov v evropskih državah. Steinacher je v knjigi »Zmaga v nemški noči« odrgel vsako krinko avstrijanstva, trdeč, da se na Koroškem nikdar ni bila borba med Jugoslavijo in Avstrijo, marveč samo med Jugoslavijo in Veliko Nemčijo.

Dejstvo, da so taki ljudje eksperti današnjega avstrijskega zunanjega ministra ravno glede vprašanja Slovenske Koroške in da jih celo imenujejo za kandidate za bližnje parlamentarne volitve, jasno osvetljuje, kakšne namere zasleduje avstrijska politika glede vprašanja Koroške in koliko so verodostojni podatki, ki se jih poslužujejo za svojo argumentacijo.

Nesramna zahteva istrskih revizionistov

Trst, 4. marca. (Tanjug) Gonja proti slovenskemu prebivalstvu v Gorici in njihovim antifašističnim organizacijam je pokazala te dni še drugo plat. Po surovem napadu italijanskih šovinistov na slovenske antifašiste ob stoletnici Prešernove smrti in po terorističnem napadu z bombo ob pridelitvi Slovenskega planinskega društva v Gorici je istrsko revizionistično gibanje poslalo predsedniku italijanske vlade, ministru za notranje zadeve, ministru za zunanje zadeve, parlamentarni skupini Julijske Krajine in goriskemu prefektu zahtevo, naj uvede sodni postopek proti Demokratični fronti Slovencev v Italiji, češ da kulturne proslave Slovencev ogražajo državno varnost.

Avstrijsko ljudstvo protestira proti davkom za okupacijske stroške

Dunaj, 4. marca. (Tanjug) Predlog za uvedbo novega davka na okupacijske stroške, ki so ga predložile parlamentu vladne stranke, je izzval odločne proteste delavcev. Vodstva strank in sindikati dobivajo vsak dan protestna pisma in resolucije delovnih ljudi, v katerih poudarjajo, da želi avstrijska vlada uvesti ta davek zato, da bi dobila potrebna denarna sredstva za vzpostavitev avstrijske vojske. Avstrijska vlada prevačuje breme okupacijskih stroškov na ramena delovnega ljudstva in s tem slabša že itak nizek življenjski standard širokih delovnih množic, ki ne morejo več prenašati nobene nove obremenitve.

Brezposelnost v maršal-ziranih državah

Zeneva, 2. marca. (Ass. Pr.) Mednarodni urad dela v Zenevi je objavil podatke o znatnem povečanju brezposelnosti v državah zahodne Evrope. Čeprav ti podatki še daleč niso verna slika stvarnega stanja brezposelnosti v maršalziranih državah, vendar ne morejo prikriti dejstva, da brezposelnost neprestano narašča. Največja je brezposelnost v Italiji, kjer so zabeležili v primeru z 1. 1947. dvig za 400.000. Tako znaša skupno število brezposelnih 2.161.271. V sporočilu so nato naštet Belgija, Danska, Francija in Svica kot države, v katerih se je brezposelnost najbolj dvignila.

Zmeda v gospodarstvu Grčije

Atene, 2. marca. (Tanjug) Predstavnik monarhofašistične vlade v Svetu za izvajanje Marshallovega načrta Filarelos je po svojem povratku iz Pariza v Atene podal na tiskovni konferenci izjavo, v kateri odkrito priznava, da je grško gospodarstvo v kaotičnem stanju. Dejal je, da je pramanjkljav državnega proračuna dosegel dva milijona drahem in da so vojni izdatki onemogočili vsako obnovo dežele.

Demanti Tanjuga

Beograd, 4. marca. (Tanjug) Francoska časopisna agencija AFP je poročala 28. februarja, da je patrola Jugoslovanske armade ubila štiri jugoslovanske oficirje, ki so poskušali pobegniti iz Jugoslavije v anglo-ameriško cono Svobodnega tržiškega ozemlja. To izmišljotino so objavili 1. marca francoski degolistični list »Ce Matin le pays«, Radio Rim, italijanska časopisna agencija ANSA in monarhofašistična radijska postaja v Atenah. Istega dne je prineslo to vest tudi glasilo Komunistične partije Francije »Humanité«, pač dosledno svoji nesramni klevetniški gonji proti FLRJ.

TANJUG je pooblaščen najodločneje v celoti demantirati to vest, ki je slična vrsti izmišljotin in neresnic, ki jih v zadnjem času preišljeno trosijo v svet proti FLRJ razni reakcijski listi, radijske postaje in časopisne agencije.

Poslanik Petar Raičković je odpotoval v Teheran

Beograd, 3. marca. (Tanjug) Novi poslanik in opolnomočeni minister FLRJ v Iranu Petar Raičković je snoči odpotoval v Teheran.

Saragat umaknil ostavko

Rim, 2. marca. Desni socialist Saragat je na prošnjo predsednika italijanske vlade De Gasperija umaknil ostavko na položaj podpredsednika vlade in ministra za trgovinsko mornarico, ki jo je bil podal pred nekaj dnevi.

Fašistične metode avstrijske policije

Dunaj, 2. marca. (Tass). Delavski predstavniki dunajskih podjetij so obiskali danes notranjega ministra Helmerja in poveljnika dunajske policije Laubecka ter vložili oster protest proti izzivalnemu nastopu policije nasproti delavskim demonstracijam. Kakor je znano, poskušajo v zadnjem času omejiti svobodo zborovanj in demonstracij v Avstriji. Tako so 23. februarja poslali velike policijske oddelke, da bi »branili« heimwehrovc pred antifašističnimi demonstracijami. Policija je 24. februarja napadla dunajske delavce, ki so odšli na ulice, da bi izrazili svoje nezadovoljstvo zaradi uvedbe tako imenovane »okupacijske davka«.

Konferenca demokratičnih prvakov v Pekingu

Peking, 3. marca. Agencija Nova Kitajska poroča, da je bila v Pekingu konferenca demokratičnih prvakov, katere so se udeležili predstavniki revolucionarnega odbora Kuomintang, predstavniki kitajske demokratične lige ter predstavniki drugih demokratičnih in množičnih organizacij. Predsednik revolucionarnega odbora Kuomintang Li Ci Sen je dejal, da so revolucionarne smernice vodstva Komunistične partije Kitajske, namreč antiimperializem, antifevdalizem in borba proti birokratskemu kapitalizmu hkrati zahteve vseh demokratičnih strank in skupin v državi kakor tudi vsega kitajskega ljudstva.

Predstavniki demokratične lige Kitajske Sen Cun Ju je poudaril, da more biti popoln mir samo revolucionarni mir. Demokratična liga je odločno za izpolnitev Mao Ce Tungovih pogojev za sklenitev miru.

Kratke vesti

Proizvodnja obutve na Madžarskem. Podjetja podružljive madžarske industrije obutve izdelajo mesečno 410.000 parov čevljev raznih vrst, medtem ko se pred podružljivenjem izgotovila samo 100.000 parov. Sedaj krije njihova proizvodnja več 53% potreb države. Privatne tovarne obutve krijejo 25%, a ostanek odpade na obrtnike. Zaradi povečanega delovnega učinka se je polna lastna cena obutvi občutno zmanjšala.

Poneverbe skladov iz Marshallovo pomoči za Italijo. Napredno italijansko časopisje poroča o veliki poneverbi skladov iz Marshallovo pomoči za Italijo. Zupnik Don Silvio Sopreni iz Floraine je utajil nad milijon lir iz tega sklada. Listi pripominjajo, da je Sopreniju uspelo, da se je pravočasno zatekel na varno.

Romunsko-italijanski trgovinski odnosi. V Rimu se trgovinska delegacija Romunske ljudske republike pogaja o nakupu italijanskega industrijskega in tekstilnega blaga za Romunijo. Kakor je znano, je Romunija sredi preteklega meseca sklenila s Italijo sporazum, po katerem bo Italija dobavila 120.000 ton žita.

Organizacijska vprašanja OBVESTILA IOOF SLOVENIJE ORGANIZACIJAM OF

Ker predstavljajo volitve v organe OF velik napredek v pogledu organizacijskega utrjevanja osnovnih in okrajnih organizacij OF ter v splošni aktivizaciji Fronte za naloge, katere ji nalaga dobrobit ljudstva, je potrebno, da organizirate tekmovalne med odbori OF, ki bo zaključevalo vse člane OF v predvolivnih pripravah in pri izvedbi volitev samih.

Okrajni odbor OF Gorice je napovedal pri IOOF Slovenije tekmovalne vsem OOOF v Sloveniji. Komisija za tekmovalne in nagrajevanje je predlog OOOF Gorice sprejela tako, da bo spremljala potek in ocenila rezultate tekmovalja.

Tekmuje se v sledečih točkah:

1. Kateri okraj bo dosegel najvišjo udeležbo na predvolivnih sestankih in jih vsebinsko in organizacijsko najbolje pripravil (zasedanje GOOF, proračunska razprava itd.).

2. Kateri okraj bo vključil v OF največ novih članov in dosegel najvišji odstotek od volivnih upravičencev.

3. Kateri okraj bo v tem času vključil največ delovne sile v industrijo, gradilišča itd., najprej organiziral po planu prostovoljne delovne brigade Fronte, aktiviral največ članov OF za prostovoljno delo, dosegel povprečno na člana največ prostovoljnih delovnih ur pri raznih delovnih akcijah (gradnja zadržnih domov itd.).

4. Kateri okraj bo pri udeležbi volitev dosegel najvišji odstotek, najboljšo pripravil voliče (volivne imenike, okrasitev itd.).

5. V katerem okraju bo najboljši socialni sestav sekretariata vaskih in terenskih odborov OF, KOOF in delegatov za okrajne (rajonske, mestne) konference OF.

Da bi tekmovalne zajelo vse člane OF in v celoti uspelo, naj OOOF organizirajo tekmovalne med VOOF in KOOF v okraju.

Nad potekom tekmovalja je treba voditi točno evidenco in zbirati podatke in po zaključku sestaviti poročilo o rezultatu tekmovalja. Zato naj vsi OOOF zadolžijo člane OOOF, da bodo vodili evidenco nad tekmovaljem in zbirali poročila. Sestavi naj se komisija, ki bo podatke pregledala in napisala poročilo in ga poslala komisiji za tekmovalne in nagrajevanje pri IOOF. V poročilu naj se tudi navede 5 najboljših odborov OF v okraju.

Poročilo o tekmovalju pošljite do 5. aprila 1949 in naj obsega odgovor na vse točke tekmovalja.

Komisija za tekmovalne in nagrajevanje pri IOOF bo na podlagi poročil okrajnih komisij ocenila rezultate tekmovalja.

Oficirji, podoficirji in vojaški nameščenci JA se bodo prav tako kot ostali člani OF udeležili volitev delegatov za okrajne, mestne oziroma rajonske predkongresne konference in volitev v organe OF. Volitvi bodo kot drugi člani Fronte v kraju, kjer se trenutno nahajajo.

Mnoge osnovne organizacije so napovedale tekmovalne za čim prejšnjo izvedbo volitev 6. marca v zgodnjih jutranjih urah. Da bo omogočeno medsebojno obveščanje med tekmovaljem, naj volivne komisije čim večkrat obveščajo o rezultatih volivne komisije pri okrajnih odborih OF. Poleg tega naj se posamezne osnovne organizacije tudi medsebojno obveščajo o poteku tekmovalja.

6. marca bodo do zaključenih volitev delovali telefoni in telegrafi pri vseh poštah. V krajih, kjer nimajo telefona, naj se volivne komisije poslužujejo najbližjega telefona ali telegrafa, kurirjev na koleših in podobno. IOOF SLOVENIJE

AFŽ Jugoslavije kitajskim ženam

Centralni odbor AFŽ Jugoslavije je poslal herojskim kitajskim ženam tole pozdravno brzojavko:

»Ob vašem prvem nacionalnem kongresu vam pošilja Antifašistična fronta žena Jugoslavije — večmilijunska organizacija jugoslovanskih delovnih žena — svoje borbeno pozdrave.

Jugoslovanske žene že davno poznamo vašo slavno narodnosvobodilno borbo, v kateri vztraja kitajsko ljudstvo tako vztrajno in požrtvovalno, poznamo pa tudi herojska dela hčera kitajskega ljudstva, ki so neomajni borci za lepše in srečnejše življenje svojih otrok.

O tečajih za ljudske odbore

Sekretariat za koordinacijo lokalne uprave predsedstva vlade LRS je v začetku leta 1948. in nato še v jeseni organiziral tritedenske tečaje za tajnike krajevnih ljudskih odborov, katerih se je skupno udeleževalo 1300 predstavnikov krajevnih ljudskih odborov.

Po volitvah v okrajne ljudske odbore v marcu 1948 so bili doslej tečaji za okrajne tajnike, za poverjenike za lokalno gospodarstvo in komunalno gospodarjenje, za finance, za predsednike krajevnih planskih komisij, poverjenike za kmetijstvo, trgovino in preiskrbo, gozdarstvo in lesno industrijo ter v zadnjem času za poverjenike za komunalno gospodarstvo okrajnih in večjih mestnih odborov.

Velike naloge krajevnih odborov v tretjem letu planskega gospodarstva, posebej še v socialistični graditvi vasi so zahtevale, da so okrajni odbori letos s pomočjo ministrstev začeli s tečajmi nadalje usposabljati in izpopolnjevati predsednike ter posamezne odbornike krajevnih ljudskih odborov, tako za poročevalce za finance, za komunalno gospodarstvo, kmetijstvo in gozdarstvo, za trgovino in poročevalce za delo. Doslej so v glavnem te tečaje že izvedli.

Na tečajih obravnavajo osnove naše državne ureditve, družbeno gospodarsko strukturo FLRJ z obrazložitvijo naših gospodarskih sektorjev, ki bistveno vplivajo na razvoj socializma,

nadalje organizacijo ljudskih odborov, upravljanje splošnega ljudskega premoženja, vodenje matičnih knjig. Seznanjajo se tudi z neposrednimi gospodarskimi nalogami, kakor so kmetijstvo, zadržništvo, gozdarstvo in lesna industrija, trgovina in preskrba, komunalno gospodarstvo, finančna služba, delovna razmerja itd.

Tečaji za poročevalce krajevnih ljudskih odborov so krajši; bolj v obliki razgovorov, ki obravnavajo aktualne probleme s političnim poudarkom.

Udeležba je v dosedanjih tečajih poročevalcev krajevnih ljudskih odborov dosegla povprečno 70%, to je po dosedanjih podatkih okoli 4.700 krajevnih odbornikov. V mnogih kraj. odborih doslej niso imeli niti poročevalcev za vse upravne panoge. Na tečajih so bili predvsem mali in srednji kmetje, manj pa delavci in obrtniki, predvsem zaradi zapostavitve v industriji in pri gozdnih delih.

V borbi za čim boljše izvedbo tečajev okraj med seboj tekmujejo. Okraj Trebnje je vsem okrajem Slovenije napovedal tekmovalne v udeležbi, kvaliteti predavanj in načinu študija kakor tudi v disciplini in tehnični izvedbi tečajev.

Tečaji za okrajne poverjenike se bodo v tem letu nadaljevali in tudi ponavljali, da bodo zaradi vedno širših nalog ljudskih odborov njihovo politično in strokovno znanje stalno izpopolnjevali.

Vlada ZDA ne izpolnjuje volivnih obljub

New York, 3. marca. (Tass) V ameriških časnikarskih krogih poudarjajo, da poročilo gospodarskega odbora, ki je bilo predloženo Kongresu, dokazuje, da predstavniki vlade nečesto izpolnijo predvolivnih obljub demokratične stranke. Medtem ko so demokrati obljubili, da bodo ohranili kontrolo najemnin, pa je v poročilu samo omenjeno, da bi odprava kontrole najemnin, da bi posledico zvišanje najemnin in nove težave. Čeprav je bilo obljubljeno, da bodo pričeli širokopotno graditi električne centrale, pa se v poročilu samo priporoča proučevanje programa za reguliranje dolin rek Missouri in Columbia. Hkrati odbor Predstavnikiškega doma še ni pričel razpravljati o razveljavitvi protidelavskega Taft-Hartleyevskega zakona, razprava o tem vprašanju v senatnem odboru pa kaže, da bo imel vsak novi zakon številne protidelavske določbe.

Minister za obrambo Forrestal odstopil

Washington, 4. marca. Vestnik ameriškega zunanjega ministrstva poroča, da je predsednik Truman sprejel ostavko ministra za obrambo Jamesa Forrestala. Za novega ministra za obrambo je imenovan Louis A. Johnson, bivši pomočnik vojnega ministra od leta 1937 do 1940.

Novi protikomunistični zakonski načrti v ZDA

Washington, 3. marca. Po vesti agencije France Presse bosta republikanski senator Mundt, tvorec zloglasnega protikomunističnega zakonskega načrta in republikanski član Predstavnikiškega doma Nixon predložila še ta mesec nov zakonski načrt za omejitve delavnosti Komunistične partije ZDA. Ta zakonski načrt določa razne razlikovalne ukrepe, kakor obveznost registriranja vseh članov KP v pravosodnem ministrstvu, odstranitev komunistov z državnih uradov in da se članom KP ne smejo izdajati potni listi.

Osvobojeno področje Vzhodne Kitajske bo letos povečalo svojo kmetijsko proizvodnjo za 700.000 ton žita. Poleg tega bodo pridelali še 60.000 ton bombaža in 420.000 ton ameriških lešnikov za industrijsko proizvodnjo.

Nova umetnost za 450 milijonov Kitajcev

Ci Tan: Svaiba

Pred 8. marcem — mednarodnim dnevom žena Sovjetske žene — državnice

Pred nami leži kratak življenjski izmed sovjetskih žen — tkalke Marije Volkove:

»Rodila se je leta 1922 v kmečki družini in je že kot 16-letna vstopila v orehovozvojsko tovarno kot učenka. Doprinela je tovarniško vajeniško šolo in postala tkalka. V tovarni se je vedno bolj izpopolnjevala v proizvodnji. Leta 1943 je organizirala brigado mladih tkalcev, izboljšala proizvodne metode in s to brigado večkratno zvišala storilnost dela. Dobilja je Stalinovo nagrado in bila izvoljena za poslanca v Vrhovni sovjet RSFSR.«

Zivljenjski tipičen za večino sovjetskih žen. V ZSSR zavzemajo žene visoka državniška mesta in vodijo najvažnejše panoge gospodarske in kulturne gradnje.

V palači moskovskega sovjeta vodi sprejem gostov bivša vaška učiteljica, sedaj namestnica predsednika moskovskega sovjeta in namestnica predsednika Vrhovnega sovjeta RSFSR — Marija Sarčeva. V ministrstvu za zdravstvo ZSSR upravlja otroška zdravilišča in porodnišnice hči uralskega kmetka Marija Kovrignina — namestnica ministra.

Sovjetske žene imajo brez razlike narodnosti in barve kože (plemena) — enake pravice. Kot enega izmed nestranskih primerov naj omenimo življenje Irbol Normuradove, hčere tadžiškega kmetka. Irbol se je rodila pred revolucijo. Kakor večina žensk, ki so odrasle v letih carizma, se ni nikjer učila in bila zaostala ter otopela.

Pod sovjetsko oblastjo je Normuradova končala šolo in stopila v krojno tovarno. Tam se je izkazala kot aktivna javna delavka in bistra stahanovka. Leta 1938 so tovarniški delavci izvolili Normuradovo za poslanca v Vrhovni sovjet Tadžiške SSR, leta 1946 pa so jo izvolili za poslanca v Vrhovni sovjet ZSSR.

V azerbejdžanski SSR je Azerbejdžanka Zahra Kerimova minister za socialno zavarovanje. Estonka Olga Lauristin je minister za kinematografijo Estonske SSR. Cuvška Zoja Andrejeva predseduje Vrhovnemu sovjetu svoje avtonomne republike in istočasno nadomešča predsednika Vrhovnega sovjeta RSFSR.

O tem, kako veliko vlogo igrajo sovjetske žene v državni upravi, v gospodarskem in kulturnem življenju države, nas poučijo sledeči podatki:

V Vrhovnem sovjetu ZSSR prvega zasedanja (1937) je bilo 22 žensk-poslanec, a leta 1946 je bilo izvoljenih v Vrhovni sovjet ZSSR 277 žensk. Razen tega je nad 1700 žen različnih narodnosti poslancev v Vrhovnih sovjetskih zveznih in avtonomnih republik. Skoraj pol milijona žen je bilo izvoljenih leta 1947 v krajevne sovjetke. Na tisoče žen je predsednic rajonskih in vaskih »sovjeto«, 250.000 žen vodi orne brigade, dela s traktorji in kombajni, 350.000 žen upravlja kolhozna živilno-rejska posestva in brigade, 15.000 žen je izvoljenih za predsednice kolhozov. V ZSSR je nad 250.000 žen — inženirjev in tehnikov, 100.000 žen-zdravnikov, nad 760.000 učiteljic.

Delavne žene sovjetske države neomejeno uživajo pravice do izobrazbe, ki jim jih daje ustava ZSSR.

Ogromno je dala sovjetska oblast za prosveto širokih ljudskih množic, za razvoj znanosti in kulture. V znanstveno-raziskovalnih zavodih in laboratorijih se bavi z znanstvenim delom 85.000 žensk. V zadnjih 5 letih je 125 žensk doseglo čast doktorjeve znanosti, 80 čim univerzitetnih profesorjev, nad 700 žensk-docentov. Samo v znanstvenih ustanovah »Akademije znanosti ZSSR« dela okoli 4000 žen. Nad 200 žen je dobilo Stalinovo nagrado za izredne zasluge na področju znanosti, tehnike, kulture in umetnosti.

Sovjetska vlada ostvarja širok program ukrepov za zaščito matere in otroka. Samo ZSSR je ustvarila ženi take razmere, da lahko združuje delo z izpolnjevanjem materinskih dolžnosti. Široko razpredena mreža porodnišni, otroških ambulant, mlečnih kuhinj, ogromno število otroških jasi in vrtov; 77 dnevni dopust za nosečnost in porod pri polnem izplačilu mezde in socialnega zavarovanja; domovi matere in otroka, gozdne šole in sanatoriji za oslabele otroke, poletna pionirska taborišča; brezplačna medicinska pomoč in vsakoletni delovni dopust s polno plačo, socialno zavarovanje za primer boleznih in invalidnosti; pokojnina za starost, brezplačna ali znižana potna nakazila za sanatorije in okrevališča — to so trdne pravice žen, ki jih jamči sovjetska oblast.

V ZSSR je za vse ženske materinstvo sreča. Zeno-mati obdaja nenehna skrb države. Samo v letu 1947 je bilo materam s številnimi otroki in vdovim materam izplačano 6 milijard rubljev podpora. D. M. Konyševa davečkonoskega rajona Baškirske ASSR je vzgojila 12 otrok. V 10 letih je dobila od države 59.000 rubljev za njihovo vzgojo. 25.000 žen s številnimi otroki je dobilo visoki naziv »Mati-heroje«, nad 2.200.000 žen je bilo nagrajenih z redom »Materinska slava« in z »Medaljo materinstva«.

Duhovni svet sovjetske žene je bog in mnogostranski. Veliko, resno delo jim ne zastira pogledov na druge strani življenja. Sovjetske žene se bavijo tudi z umetnostjo, športom in turizmom, študirajo špalske znanosti

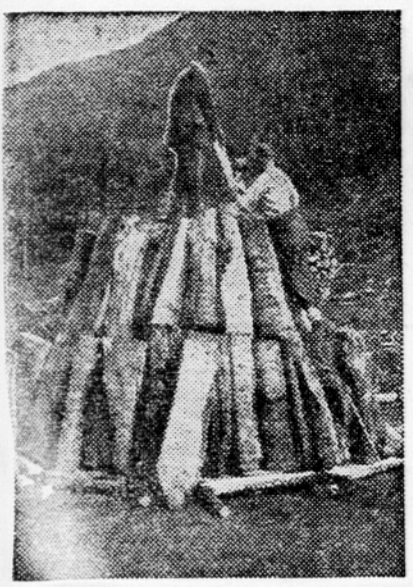

V mnogih sovjetskih podjetjih izpolnjujejo plan že za leto 1950, tako tudi v moskovski tovarni malih avtomobilov.

„Sam bom nakuhal 100.000 kg oglja!“

S tovaršem Plevnikom, starišim gozdarskim strokovnjakom, sva se po »Glazerjevi kaluziji« vpenjala na Pohorje. S hrabrovo so se belile v dolino raztresene bajte in kmečki domovi, po gozdni cesti so vznikali vlekli les za zadrugo. Kakor ozek bel pas se je spuščala z nasprotnega hriba vodna drča, po kateri spuščajo hlode.

Po večurni hoji nas je pripeljala pot v logarijo »Bajgota«.

Bukove cepanice zlagajo v kopo

To je največja logarija našega gozdnega gospodarstva in meri nad 2000 ha. Poleg hlodovine, celuloze, jamskega in tesanega lesa, producira jo v največji meri tudi oglje, ki je letos ena najvažnejših planskih nalog in bomo morali temu sortimentu posvetiti vsi skrb.

Logar, Srečko Podlesnik, se je razveselil obiska in nam krepko segel v roke. Pravkar se je odpravil v svoj gozdni revir k delovnim skupinam. Hitro smo pojužinali in spet pogumno pot pod nogo. Ure in ure križarili po hosti, ki ji ni noče biti ne konca ne kraja, razsežni so tod bogati smrekovi gozdovi.

Prekoračili smo »Tolsti vrhe« in se po severni strani spustili nizdol. Stare, nepoli porušene oglarske bajte pričajo o oglarjih, ki so nekaj živeli tod. Zdaj se na istem kraju spet poraja novo oglarsko življenje. Daleč naokrog odmevata sekira in žaga, vmes pa klic mladih drvarjev. Tu dela drvarska skupina Tolstega vrha, ki pripravlja bukova drva za oglje. Bukove cepanice vlačijo s sanmi po strmih rebrih na kupe.

Ko bo zadosti drv, bodo začeli delati kope. Dva in pol kubika drv dnevno je za posameznika norma. Pšenjak, Zabl in Svajgar jo še presenjajo. Skupinovodja Svajgar je udaril in eden najboljših delavcev v logariji. Tridesetletne izkušnje s pridom vlije v svoje delovne uspehe. Vsakršnemu gozdnemu delu je kos — podiranju, tesanju, rezanju, žaganju in povsod kaže lep zgled. Nedaleč odtod so se postavili iz smrekovih brun nove oglarske kope. Trdno je zgrajena, da bo kljubovala neurjem. Vstavitvi ji morajo le še okna in ognjišče ter pripraviti ležišča. Dva oglarja že imajo — Ignac Mernik iz Oplotnice, ki je s svojim očetom 13 let preživel pri oglarskih kopah, je izkušen oglar, drug tovariš pa je z uspehom končal oglarski tečaj.

Križarili smo po novih gozdnih predelih, pretokili Gorjakovo, Glazerjeve hoste, Jurkovo, Jelensko peč, Kraljev hrib in prišli na »Bajgota«. Ze zdelo smo zasilili zasajanje cepinov. Na kraju, kjer se stekajo tri vodne drče »Pri riži«, je veliko gozdno skladišče lesa. Visoke skladovalnice hlodovine, jamskega lesa, celuloze in tesanega stavbnega lesa! Tu izpolnjuje plan delovna brigada devetih ljudi, ki »skanjajo« les ali ga s cepini in verigami vlačijo z bližnjih strmih in vrhov, potem pa uravnavaajo na kupe po sortimentih. Dva v brigadi sta udarnika. Lojze Draksler in Ignac Mernik. Trdna noč je že bila, ko so se podali v svoje drvarske kope, da si skuhaajo večerjo in ležejo k počitku. V veliki koči na Smolniku domuje 18 gozdnih delavcev. Ob medij lešterbi si kuhajo večerjo in tožijo, da nimajo petroleja ali karbida. Opetovano so že prosili, da bi dobili v industrijskem magazinu petroleja ali karbid, pa zmeraj brez uspeha. V kotlu imajo celo radio, ki ga je preskrbela sindikalna podružnica. Menijo se o elektriki, ki bi jo speljali od bližnje planske koče nad Sumikom. Zaradi žice je bolj trda, drugače pa bi jim z materialom uprava priskočila na pomoč.

Pogovarjamo se o oglju, ki ima letos tako visok plan. »Na starih mestih bomo nakuhal v logariji »Bajgota«. Marca bomo zažgali prve kope. Bukovine imamo dovolj pripravljene, pripraviti bo treba še orodje, grablje, vreče.«

Za prevajanje imajo v načrtu 20 vozničkov. Poleg rezijskih vpreg bodo vozili še kmečki voznički.

Drugo jutro nas je tov. Srečko pripeljal preko »Piskras naravnost k oglarjem, ki delajo v »Črni mlakah«, to je v Kancijanovi logariji. Matevž

Cvirn, star oglar, je stal ob svoji kopl, ki jo je menda pravkar postavil in se nam prijetno zamejal. Rad je ustregel moji želji, naj nam kaj pove o svojem delu.

»Z oglačenjem imam veliko veselja. Tudi drugemu gozdnemu delu sem vajen, pa sem najrajši pri oglju. Ze od malih nog sem rad opazoval, kako stari oglarji strežijo kopišče, potlej sem se pa še sam lotil tega dela, ki bo zmeraj ostal moj kruh. Kaj previd den moraš biti pri tem poslu, podveči in ponoci moraš paziti na sgrebo kopo, da se ogenj dobro drži, da pravilno avlečes. Če kje pihne, je treba hitro zadelat z zemljo. Kadar je dim plav, je znamenje, da je oglje kuhano. Drva morajo biti enakomerno narezana, drugače se kopišče ne da lepo zlagati.«

V manjšo kopo naložijo okrog 80 kubikov drv in dobiš do 10.000 kg oglja, gori pa 3 do 4 tedne. Velike kope gorijo tudi do 3 mesece in dajo po več ton oglja.

Nazadnje je še pripomnil: »Ko so nam povedali, kako visok je letošnji plan, se nisem ustrašil. Nakuhal bom 100.000 kg oglja!«

Niže doli je drugo kopišče, ki mu streže tov. Franc Merčnik.

»Zgem že 40 let in nič na svetu me ne bi moglo več odvrniti od tega dela. Kdor je pravi oglar, bo pri svojem delu ostal. Zgal sem vso letošnjo zimo in januarja sem zažgal že dve kopi. Tako sem napravil od novembra do sedaj okrog 35 ali 40 ton oglja, od tega v januarju 19.000 kg, kar je že za letošnji plan.«

Kopa je prižgana...

Oglje sproti odvažajo v Ruše, ker pravega skladišča v gozdu na tem kraju nimajo. Voznik Rok Brčman je naložil 30 vreg na svoj zlatja. Na prvi del voza pritrđijo močne lege, ki zadaj drsijo po tleh. Na te lege lahko naložijo tudi do 40 vreg. Tako pelje ena vprega okrog 1000 kg oglja. A.P.

Voljača I. rajona

1. Teren I. in 2. Poljanska gimnazija.

2. Teren I. Vodnikov trg 5

3. Teren I. Cankarjevo nabrežje 1. v Terenski pisarni, 2. Krojaška ul. 8. gostilna Maček.

4. Teren I. Stari trg 22. v Terenski dvorani.

5. Teren I. Dvorana. Sv. Jaska trg.

6. Teren I. Breg 6. Terenska pisarna, 2. Univerzitetna knjižnica.

7. Teren I. Rimaska o. 2. Terenska pisarna, 2. Vegova 4.

8. Teren I. in 2. Univerza, Kongresni trg.

9. Teren I. Nunska 1.

10. Teren I. in 2. Ekonomski tehnikum, Prebernova 8 (bivša Bleiweisova).

Voljača II. rajona

1. Teren I. Celovška o. 80 (stanovanjski urad), 2. Josenkova 8 (Okrašar).

2. Teren II. 1. Tyrševa o. 43.

3. Teren II. 1. in 2. Medvedova 28

4. Teren IV. 1. Parmova ul. 45 (žaga), 2. Lavričeva ul. 5.

5. Teren V. 1. biv. kavarna Majcen, 2. Bežigradski bram.

6. Teren VI. 1. gimnazija, Peričeva ul.

7. Teren VII. 1. gimnazija, Peričeva ul.

8. Teren VIII. 1. Tyrševa o. 66, 2. Tyrševa o. 72.

9. Teren IX. 1. osnovna šola, Vodovodna, Bežigrad.

10. Teren X. 1. Podmilšškova ul. 18, 2. Janševa ul. 8 (menza Tuba).

11. Teren XI. 1. osn. šola, Gasliška ul.

Voljača III. rajona

1. Teren I. Gostilna Grgič, Celovška o. 65.

2. Teren II. Vodnikov dom (pis. BK).

3. Teren XIII. 1. Rajonska gostilna, Celovška o. 99.

4. Teren XVI. 1. Gospodarski tehnikum (baraka).

5. Teren VI. 1. Terenska pisarna Aleševčeva ul. 24.

6. Teren XVII. 1. Sindikalni dom EOC.

7. Teren XVIII. 1. Vodnikova ul. 106.

8. Teren XIX. 1. Vodnikova o. (Vodnikova dvorana).

9. Teren XX. 1. in 2. Osnovna šola Zg. Siska.

10. Teren XXI. 1. Rajonska gostilna Vodovodna 44. Vaški odbor.

11. Teren XXII. 1. Podušna ul. (gostilna Trobec).

12. Teren XXIII. 1. Terenska pisarna (baraka).

13. Teren XXIV. 1. osn. šola St. Vid.

14. Teren XXV. 1. gasilski dom Podgora.

15. Teren XXVI. 1. Dom svobode.

16. Teren XXVII. 1. prosvetni dom (baraka), 2. »Pri slem-pane« Jancuz.

17. Teren XXVIII. 1. Vižmarje pri Velkavrhju pod klanec, 2. Brod, gostilna pri Bitenou.

18. Teren XXIX. 1. pisarna KLO. Ježica.

19. Teren XXX. 1. terenska pisarna Mala vas.

20. Teren XXXI. 1. gostilna pri Marjet. 2. gostilna pri Romovžu.

21. Teren XXXII. 1. Savilje-Kleče.

22. Teren XXXIII. 1. terenska pisarna.

Voljača IV. rajona

1. Teren I. Polje

2. Teren II. 1. bivša gostilna Kuhar od h. št. 1-100; voljača II. restavracija pri kolodvoru — od 101 naprej.

3. Teren Studence

4. Teren Slape

5. Teren Veče

6. Teren Zg. Kašelj

7. Teren Zalog

8. Teren Zdobova

9. Teren Snebrje

10. Teren Šmartno

11. Teren mladinski dom

FIZKULTURA IN SPORT

Mednarodne smuške tekme v Planici

Središče pozornosti športne javnosti so nedvomno mednarodne zimsko-sportske prireditve, ki bodo od 10. do 17. marca v Planici. Doslej smo imeli v Planici vsako leto prvenstvo videti samo skoke na mamutski skakalnici, letos pa se bodo naši tekmovalci pomerili z inozemci tudi v teku na 30 kilometrov in v vesleslalomu.

Poleg Jugoslovanov bodo nastopili na mednarodnem smučarskem tednu tudi najboljši inozemski smučarji, katerih veliki del prišel v Planico direktno iz Holmenkollena s posebnim letalom, ki pripise na ljubljansko letališče v torek 8. t. m. Z njimi vred se bodo vrnili tudi naši reprezentanti Poldi, Klančnik in Pribošek, ki bodo 6. t. m. nastopili na tradicionalnih holmenkollenskih tekmah.

Sporod tekem v planskem tednu je določen takole: 12. marca bo mednarodno tekmovalstvo v teku na 30 km; 13. mednarodni smučarski skoki na 80 m skakalnici, popoldne pa se bodo v ugodnih snežnih razmerah pomerili v skokih na mamutski skakalnici; dne 17. marca bodo tekme v vesleslalomu, ostale dni v času od 10. do 17. marca pa bodo izkoristili za skoke v študijske vrhve na 120 metrski in za trening skoke na 80 metrski skakalnici.

Ob tej priložnosti bo Planico obiskala podkomisija za skoke pri mednarodni smučarski federaciji (FIS) z Norvežanom Sigmundom Ruudom na čelu, ki ima nalogo na lico mesta proučiti skakanje na velikih skakalnicah. Na podlagi njenih izsledkov bo FIS izdala svojo dokončno odločitev o velikih skakalnicah.

V času planskega tedna bodo v prometu spominke poštne znamke, ki jih bodo zigosali s posebnim žigom.

Poleg izrednih vlakov na glavni dan prireditev v Planici, bodo organizirani posebni vlaki od delavnic, katere naj predvsem izkoristijo organizirane skupine gledalcev (šole, sindikati t. t. d.). Vstopnina na skakalnico bo v teh dnevih znatno nižja, še vedno pa je znižana za šolsko mladino v skupinah.

Tekmovalci bodo nastanjeni v hotelu »Toplice« na Bledu, odkoder se bodo z avtobusi vozili vsak dan na tekmovališča v Kranjsko goro in v Planico. V Planici skokovska domova in vsa vloga gostinstva podjetja zasledena po organizacijskem komiteju in obiskovalci Planice v času od 6 do 19. marca ne morejo računati na prenočišča ali prehrano v njih. Vendar pa je na razpolago še dovolj prenočišč po vaseh v Ratecah, Podkorenju in Kranjski gori.

SMUČARSKO PRVENSTVO FLRJ V teku na 18 km je zmagal Tone Pogačnik

V četrtak se je začelo na Jahorini državno smučarsko prvenstvo v klasični kombinaciji. Na prvenstvu nastopajo tekmovalci Srbije, Hrvatske, Bosne in Hercegovine, Slovenije, Madžarske in ČDJA »Partizana«. Udeleženci prvenstva so pozdravljeni predsednik Zveze smučarjev in planincev Bosne in Hercegovine Nisim Albahari.

Tekme so bile v zelo slabem vremenu, ob burji in temperaturi 11 stopinj pod ničlo. Tekmovalci so v teku na 18 km za člane in na 6 km za mladince.

Najboljši čas med člani je dosegel član »Partizana« Pogačnik — 1:25.41, Razinger (Partizan) 1:28.35, Stanko (Partizan) 1:29.18 in Jazbec (Hrvatka) 1:32.14.

V tekmovalcu mladincev je zasedel prvo mesto Slovenec Dežman 33.47, drugo Kuhar (Dol) 34.57. Na veliko presenečenje je dosegel tretje mesto član kluba Bosne in Hercegovine Pijetro Sirač s časom 35.22.

V četrak so tekmovalce mladince in člane v smučarskem teku, člani pa bodo tekmovali v štafeti 4x10 km.

Marca se bodo začeli skoki s padali

Po 10. marcu začno letos v okviru republiškega odbora letalske zveze Slovenije skoki s padalci na Lescah pri Bledu, ki bodo trajali v predledih preko vsega poletnega jeseni. Za skoke so prvi na razporedu oni tečajniki, ki so dovršili tečaj in položili teoretične izpite iz padalstva v zadnjih mesecih, nato pa bodo ponovili svoje skoke vsi ostali, ki so skakali že enkrat oziroma pred meseci.

V novih družbenih pogojih je dobilo pri nas padalstvo širok razmah vzporedno s splošnim razvojem našega letalstva. Dokaz temu je dejstvo, da je bilo v letu 1947., to je takrat, ko je bila letalska organizacija šele v postopku izvrševanja skokov s padali, kakor v bivši Jugoslaviji v vseh 23 letih njenega obstoja.

Z ozirom na točen razpored skokov se pozivajo vsi oni tovaršji, ki lani niso mogli iz različnih vzrokov po končanem teoretičnem tečaju tudi skakati s padali. V glavni tekmi pa se bosta srečala moštvi Partizana in Domzla, ki je kandidat za osvoboditeljsko prvenstva v ljubljanskem I. razredu.

Sporod telovadne akademije na Taboru

TD Ljubljana II. Tabor priredi danes ob 20 in v nedeljo 6. marca ob 18 v telovadnici na Taboru telovadno prireditev. V glavni tekmi so predvideni: pozdrav zastavi, tekmovalne igre (pionirji in pionirke), vaje z obročki (pionirke, sestava tov. Govekarjeve), preskoki čez kozo (podmladek in pionirke), bradja — člani, proste vaje (mladinci, sestava tov. Burje), dvovrstna bradja — člani, vaje z ročicami (mladinci, sestava tov. Jugove), akrobatika — člani in članice vaje z dolgo palico (člani, sestava tov. Jelovnika), metanje živega bremena, drog — člani, preskoki čez mizo, »Polka« (društveni aktiv Fizikalne šole, sestava tov. Vaksiljeve).

Jutrišnji nogometni spored

Jutri v nedeljo bo na Stadionu ob Tyrševi cesti zanimiva nogometna tekma med mladinskima moštvoma Domzla in Partizana. V glavni tekmi pa se bosta srečala moštvi Partizana in Domzla, ki je kandidat za osvoboditeljsko prvenstva v ljubljanskem I. razredu.

NAMIZNI TENIS!

Dvoboj med Enotnostjo in Slovonom bo v soboto 5. t. m. ob 19.30 v dvorani VII. gimnazije, vhod iz Nunske ulice.

Prijateljska nogometna tekma med »Partizanom« in »Zagrebom« so je končala z zmago »Partizana« 5:0.

V ponedeljek so pripisali nogometni dvoboj med »Partizanom« in »Zagrebom« v SD »Spartak« iz Solitje.

Preskrba DELITEV MARMELADE

Poverljivost za trgovino in preskrbo MLO v Ljubljani obvešča potrošnike, da si lahko nabavijo na živitve kakšne TDA jam, TDA TDB, TDA TDB, TDA TDA, SD in LD za mesec marec t. l. po pol kg marmelade na odrezek št. 37 rep. dopolnilne preskrbe, Marmelade dele vse prodajalne racioniranih živil.

OBVESTILO POTROŠNIKOM

Obveščamo potrošnike mesta Ljubljane, ki iz katerega koli razloga še niso prejeli živitvskih nakazil, da si bodo lahko nabavili meso v prihajajočem tednu.

VREMENSKO POROČILO HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE

Stanje dne 4. marca. Visk razlika pri t. središčem nad Skandinavijo in depresija s središčem nad Besarabijo vzhajeta v Evropi polarni vremenski režim. Del severne Rusije pa vse do Sredozemlja mora sredi. Pozornost zbuja na novo nastala depresija s središčem nad Britanskim otočjem, ki se hitro premika proti Sredozemlju morju in ki lahko zaradi tega v prihodnjih dneh bistveno vpliva na naše vreme.

Vremenski napoved za soboto 5. marca: Spremenljivo in oblačno, z mrzlimi severnimi vetrovi. Dnevno se bodo lahne snežne padavine razširile na vse Slovenijo. Temperatura brez bistvene spremembe.

Napoved za Jadransko letališče: Vremenski napoved za soboto 5. marca: Spremenljivo in oblačno, z mrzlimi severnimi vetrovi. Dnevno se bodo lahne snežne padavine razširile na vse Slovenijo. Temperatura brez bistvene spremembe.

Z močnimi severnimi vetrovi se najmanj dva dni, kakor vetrov bo zaskala pri tleh do 15 metrov na sekundo, v višini 1000 m do 20 m/s, nato do višine 5000 m jakost vetrov skoraj ista.

KULTURNI PREGLED

K 25-letnici umetniškega dela Vladimira Skrbinška

Vladimir Skrbinšek pripada igralškemu pokolenju, ki je pričelo svojo umetniško pot v letih po prvi svetovni vojni. Tedanji motni čas mlademu narasčaju ni nudil pomembnih umetniških pobud. Tudi v gledališki umetnosti je vidral ekspresionizem in drugi novostrojarski izmi, ki so sicer naturalistično igro na odru spodkopali, sami pa s svojo zmeđeno revolucionarnostjo niso ustvarili kaj takega, kar bi preživelo tiste dni. Pa tudi tedanja domača tradicija ni imela mlademu, znanja žejnemu igralcu kaj pomembnega povedati. Oba mojtstra naše starejše igralске generacije, Borštnik in Verovšek, sta konec vojne umrila, ne da bi kdo od njunih učencev smotno in organizacijsko nadaljeval započeto borbo za realistični izraz na odru. Stalne gledališke šole tedaj še ni bilo, še manj pa enotnega slovenskega gledališkega sloga.

Slog naše prve poklicne igralске družine, ki se je po starih vojnih letih pričela zbirati v ljubljanski Drami, je bil v svojem bistvu meščansko romantični slog, vzlic temu da je ljubljansko gledališče že pred prvo svetovno vojno pogosto igralo skandinavske in nemške naturaliste in ruske realiste, analiste in kritike meščanske družbe. Toda za tedanje deželno gledališče in njegovo občinstvo so bila dela Ibsena, Hauptmana, Cehova, Tolstaja itd. v prvi vrsti repertoarna zadeva, pozitivne gledališke sezone, zato niso imela za posledico novega odrskega in igralskega sloga, kakor se je zgodilo v Rusiji (MHAT) in Nemčiji (Reinhard). Naše tedanje gledališče se je razpen individualnih izjem tudi še v naprej zadovoljilo s slogom, ki je bil na provincialnih odrih trdoživši od raznih literarnih revolucij, z narodopisno tipiko in komiko v ljudskih igrah in z romantično-heroijskim patosom v žaloigrah. Tedanji prizadeveni gledališki začelniki si je moral proti udomačeni rutini in gledališki praksi, proti karikiranju in patosu boriti sam, iz lastnih sil, iz lastne umetniške razgledanosti in okusa.

Svoje veselje in dar za gledališče je odkril mladi Skrbinšek že za svojih dijaških let. Kot sedmošolec je igral na šolski proslavi Matička, kot član akademskega društva Preporod pa je »Narodnem blagru«. Po kratkem službovanju pri železnici je leta 1923 prvič nastopil za angažma na ljubljanskem in mariborskem odru. Sprejel je ponudbo za Maribor, kjer je ostal eno sezono. Nato je odšel za eno sezono v Varaždin (1924/25), za dve v Split (1925/27) ter se leta 1927 za dobo osmih let vrnil v Maribor.

Drugi večletni angažma v Mariboru je bil za njegov umetniški razvoj velikega pomena. V Mariboru je tedaj pod organizacijskim vodstvom poštvovalnega intendanta dr. Brenciča dorasčala iz vrst diletantov druga slovenska družina poklicnih igralcev. Vzgoja mladega ansambla je bila težavna, ker je bilo slovensko mariborsko gledališče brez vsake umetniške tradicije in skoraj brez jezikovne kulture. Vendar je imel mladi mariborski oder neko prednost pred ljubljanskim, kjer se je pričel ob Zupančičevih prevodih Sheakspira in Sestovi reinhardovski režiji razvijati odrski in igralški klasičizem: s svojim majhnim ansamblom se je moral posvetiti predvsem manjšemu realističnemu repertoarju, to pa mu je utrla pot do realističnega igralskega izraza. Na tem mladem odru se je mogel Vladimir Skrbinšek razmahniti bolj kakor bi se kjer koli drugje. In kar je bilo zanj tedaj velikega pomena, tisto prvo sezono in druge pol je deloval na mariborskem odru režiser Pregarc, ki se je tovariško zavzel za mladega igralca. Pregarc je bil nadpovprečen režiser, človek z izrazitim umetniškim temperamentom in z veliko gledališko kulturo. V Rusiji se je kot avstrijski vojni ujetnik udeležil Oktobrske revolucije, hkrati študiral ansambelsko igro hudožestvenkov, ter si nato v Berlinu ogledal Reinhardovo klasično umerjeno teatraliko. Pod Pregarcim vodstvom je igral Vladimir Skrbinšek z velikim uspehom v Predičičevem »Polkovniku Jeliću«, v Ibsenovi »Divji raji«, v Romeo in Juliji

Grantova, Cyrano de Bergerac.

Vse te igralске in režijske stvaritve sodijo med največje umetniške uspehe mariborskega gledališča.

Tako se je razvil Vladimir Skrbinšek v samoniklega igralca z vsemi značilnostmi, ki jih kaže še danes.

Vladimir Skrbinšek je realističen igralec z močnim intelektualnim poudarkom. Svoje igralске like gradi s skrbno analizo besedila, in sicer bolj po njegovi ideji kot čustveni plati. V dramskem delu ga zanima predvsem njegova psihologija in družbena problematika. Kot realist ljubi zadržano čustveno igro, močne idejne kontraste, preneženja in stopenjavanje. Zato je njegova igralška moč v napetih dialogih, manj v samogovorih, v neposrednem razodevanju. To se izraža tudi v njegovih režiji, ki poseve vso pozornost zaostri na dramatskih konfliktov, stopenjavanju, prenesitljivim obratom. Dognanosti psiholoških tipov manj pa čustvenim prvinaim igre, razpoloženju in njeni scenki podobi.

Pri srcu mu je psihološka igra. Pri oblikovanju psiholoških tipov pa ne sledi toliko iskustvu, marveč zajame in igra idejo nekega določenega psihološkega kompleksa. Ker podaja tako bolj premišljeno umetnost kakor neposredno naruro, se mu v komedijah rado pripeti, da zaide v karikiranje. Po svoji intelektualni usmerjenosti Vladimir Skrbinšek ni igralec, ki bi hotel ali mogel v določenih vlogi svojo igralsko osebnost skriti, ki bi postavil na oder po iskustvu posnete kipe, v katerih igralčeva osebnost izgine. Skrbinšek hodi drugo pot — vse njegove

stvaritve so prav za prav variacije osebnega psihološkega kompleksa, zato ljubi upodabljanje problematičnih oseb, takih, ki imajo pri vseh svojih tipičnosti tudi individualne, včasih tudi patološke poteze.

Taka intelektualno povdajena igra ni vsakomur poseveč. V zvezi s to petindvajsetletnico je zadnjič vzkliknila neka tovarišica: »O, to je pa tisti igralec, ki ga na odru prvega poznata! V tem vzkliku je bil prikrit očitok. Mnogi še smatrajo za bistvo igralčeve umetnosti njegovo pretvarjanje, ker gledajo samo s perspektive komedije, burke. V dramji je to drugače. O Kainzu, pravijo zgodovinarji, da je igral v svojih nešteti vlogah vedno nove variacije samega sebe, Kainza. Za okupacije je odšel Vladimir Skrbinšek z vodilnimi člani mariborskega gledališča, Pavlem Kovičem in Elviro Kraljevo v Ljubljano, kjer se je po osvoboditvi 1945 stalno vključil v ljubljanski ansambel. Realistična igra mariborskih igralcev je nekaj časa izbijala iz ljubljanskega enotno ubrane ansambla. Ko pa se je po osvoboditvi tudi na ljubljanskem gledališču pričela dosledno uvajati realistična igra, se je ta razlika zabrisala in danes štejemo Vladimirja Skrbinška med vodilne predstavnike socialno-realistične igre v ljubljanskem gledališču.

Petindvajsetletnica dela za dramskega igralca ne pomeni starosti, marveč polno zorenje. Priprčan smo, da bo Vladimir Skrbinšek s svojimi igralskimi in režijskimi stvaritvami tudi v bodoče mnogo prispeval k umetniški rasti naše drame. Dr. Vladimir Kralj.

